

Debreceni Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

Bhar.III.483/2022/9.

A Debreceni Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Debrecenben, a 2022. október 10. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A lopás vétsége miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2022. június 2. napján kihirdetett 1.Bf.106/2022/6. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott bűnös lopás vétségében [Btk. 370. § (1), (2) bekezdés a) pontja].

A bíróság a vádlottat 1 (egy) év időtartamra próbára bocsátja.

Kötelezi a vádlottat, hogy tizenöt napon belül fizessen meg 243 619 (kettőszáznegyvenháromezer-hatszáztizenkilenc) Forint kártérítést sértett1 (cím6. szám) magánfél részére, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására 15 000 (tizenötezer) Forint illetéket az állam javára.

A harmadfokú határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Nyírbátori Járásbíróság 2022. január 27. napján kihirdetett 8.B.24/2021/12. számú ítéletével Terhelt1 vádlott bűnösségét lopás vétségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 370. § (1) és (2) bekezdés a) pontja] mondta ki. Ezért őt 1 (egy) évi próbaidőre próbára bocsátotta, valamint kötelezte a magánfél részére 243 619 Forint kártérítés, továbbá az állam javára 15 000 Forint illeték megfizetésére.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője a lopás vétsége tekintetében felmentés érdekében jelentett be fellebbezést, míg az ügyész az ítéletet tudomásul vette.

[3] A Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság, 2022. június 02. napján a Nyírbátori Járásbíróság 8.B.24/2021/12. számú ítéletét megváltoztatta, és Terhelt1 vádlottat az ellene emelt lopás vétségének [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] vádja alól felmentette, valamint sértett1 magánfél polgári jogi igényét elutasította.

[4] A másodfokú bíróság ítéletét a vádlott és védője tudomásul vette, míg az ügyész a vádlott terhére, a felmentés miatt, bűnösségének megállapítása, büntetés kiszabása és a polgári jogi igény érdemi elbírálása érdekében jelentett be fellebbezést.

[5] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.240/2022/2. számú átiratában az ügyési fellebbezést kisebb módosítással, a vádlottal szemben próbára bocsátás alkalmazására irányuló indítvánnyal tartotta fenn, és a perorvoslattel támadott ítélet nyilvános ülésen történő elbírálását indítványozta. Álláspontja szerint nem volt törvényes lehetősége a másodfokú bíróságnak a bizonyítékok eltérő értékelésére, amely az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás törvényszék által történt kiegészítését követően levont téves jogkövetkeztetéshez vezetett.

[6] Indítványozta Terhelt1 vádlott bűnösségének kimondását a Btk. 370. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerinti lopás vétségében, vele szemben próbára bocsátás alkalmazását, valamint a polgári jogi igény érdemben történő elbírálását.

[7] A védő a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozta, a lopás vétségének vádja alóli másodfokú felmentést indokoltnak tartotta. Írásbeli észrevételében egyrészt kifejtette, hogy a vádlott a tulajdonjog tekintetében tévedésben volt, így a jogtalan eltulajdonítási célzat hiányzott, másrészt pedig elbirtoklásra hivatkozott. Mindezek miatt a jogi helyzet, azaz egy fennálló elszámolási vita értékelése polgári bíróság hatáskörébe tartozik.

[8] Az ítéltábla a másodfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezést a Be. 620. § (1) bekezdése szerint nyilvános ülésen bírálta el.

[9] A harmadfokú nyilvános ülésen az ügyész a fellebbezését fenntartotta, míg a védő a másodfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[10] A felülbírálat során az ítéltábla mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az előterjesztett másodfellebbezés joghatályos-e, vagyis alkalmas-e a harmadfokú eljárás megindítására.

[11] A Be. 615. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntése esetén. A másodfellebbezés törvényi előfeltétele a Be. 615. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a)-c) pontja szerint a bűnösség kérdésében való eltérés az első- és másodfokú ítélet között.

[12] Jelen ügyben a másodfellebbezésnek a Be. 615. § (2) bekezdés b) pontjában írt feltétele teljesült, ugyanis a másodfokú bíróság az elsőfokon elítélt vádlottat felmentette.

[13] A harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontja értelmében a másodfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, valamint a Be. 618. § (1) bekezdés b) pontja alapján az első- és a másodfokú bíróság eljárását vizsgálta felül.

[14] Az ítéltábla ellenőrizte, hogy az első- és másodfokú bíróság megtartotta-e az eljárási szabályokat. Nem észlelt a Be. 608. § (1) bekezdésében felsorolt un. abszolút eljárási szabálysértést, amely a bíróságok ítéleteinek a 625. § (2) bekezdésének a) pontjában előírt hatályon kívül helyezését indokolná. Vizsgálta, hogy megvalósult-e bármely egyéb eljárási szabálysértés [Be. 618. § (1) bekezdés b) pont], azonban ilyet sem tapasztalt.

[15] A harmadfokú bíróság megállapította, hogy a járásbíróság a Be. 163. § (1), (2), (3) bekezdésében írt ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokon eljárt törvényszék által a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint – a rendelkezésre álló iratok alapján – kiegészített, pontosított ítéleti tényállás megalapozott, amely a Be. 591. § (1) bekezdésében írt tényálláshoz kötöttség elvéből eredően irányadó volt.

[16] Az elsőfokú bíróság alaposan, részletekbe menően vizsgálta és értékelte a vádlott, valamint az egyes tanúk által elmondottakat, és egyéb okirati bizonyítékokat. E körben kiemelendő az az elsőbírói indokolásrész, amely kifejezetten a vádlott szóban forgó földterületet érintő tulajdonjogával összefüggő tudatállapotára vonatkozik (elsőfokú ítélet [16]-[17] bekezdések), amely a későbbi jogi okfejtés alapját képezte.

[17] A másodfokú bíróság a járásbíróság által megállapított tényállást az ügyiratok között fellelhető okirati bizonyítékok alapján egészítette ki, ami az ügy lényegi megítélését, a tényekből vonható jogi következtetéseket nem érintette. Az elsőfokú bíróság az ügy helyes megítélése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat a logika szabályai szerint okszerűen értékelte, számba vette a terhelti védekezést, a releváns tanúvallomásokat és a lényeges okirati bizonyítékokat is. Ezek alapos és részletes értékelésével a büntetőjogi főkérdés tekintetében jelentőséggel bírói tényeket rögzítette, indokolási kötelezettségének eleget tett, és részletesen megindokolta, hogy a vádlott által megvalósított cselekmény miért volt büntetőjogi szempontból is értékelhető módon jogszerűtlen. Az indokolás logikai hibában sem szenved, azt az ítéltábla elfogadta.

[18] Mindenekelőtt az ítéltábla szükségesnek tartja kiemelni, hogy a tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, mely szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, és szabad értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.). Mindezen elv érvényre juttatása garantálja az elsőfokú bíróság úgynevezett „ténybírói” jellegét. Ezen elv a felülbírált ügyben maradéktalanul érvényesült.

[19] A tények megállapítása elsődlegesen az elsőfokú bíróság feladata. A Be. 591. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan. A Be. 592. §-a írja le a megalapozatlansági okokat. Az (1) bekezdés szerint az elsőfokú bíróság ítélete akkor teljes egészében megalapozatlan, ha nem állapít meg tényállást, vagy a tényállás teljes egészében felderítetlen. Jelen ügyben ez nem merült fel, és a Be. 592. § (2) bekezdése szerinti részleges megalapozatlanságról sem beszélhetünk, mivel a járásbíróság tényállása a másodfokú bíróság általi kiegészítéssel és pontosítással teljeskörű, az a bizonyítást érintő iratok tartalmával összhangban áll, és részbeni felderítetlenség, továbbá helytelen következtetés sem volt tetten érhető.

[20] A Be. 7. § (4) bekezdése szerint a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére. A bíróság a bizonyítékokat szabad meggyőződése szerint bírálja el. A Be. vegyes jellegű, nem teljesen szabad bizonyítási rendszerében a bírói bizonyíték-értékelés nem korlátlan, mert figyelemmel kell lenni a bizonyítás törvényességére, a logika rendjére és a döntés indokait jól érthetően, világosan meg kell fogalmazni az ítéletben. Az elsőfokú bíróság bizonyíték-értékelése és az ítélet indokolása is megfelelt a törvény és az ítélezési gyakorlat által megkívántaknak. A vádlott tagadását el nem fogadva, részletes és meggyőző indokát adta annak, hogy a tényállást mely bizonyítékokra alapította.

[21] A védelem álláspontja szerint a vádlott tévedésben volt az érintett földterület tulajdonjogi viszonyait illetően, aminek – büntethetőséget kizáró ok lévén – a vádlott felmentését kell eredményeznie. Az ítéltábla ezzel az érveléssel, csakúgy, mint a másodfokú bíróság által levont jogi következtetéssel, nem értett egyet az alábbiakban kifejtettek szerint.

[22] Az elsőfokú bíróság a tényállás alapján azt állapította meg, hogy Terhelt1 vádlott nem volt tévedésben a település külterület szám hrsz. alatti szántó művelési ágú földterület tulajdonjogát illetően, hiszen objektív, közhiteles, mindenki által hozzáférhető földhivatali nyilvántartás alapján – kétség esetén – bármikor ellenőrizhető egy adott ingatlan tulajdonjoga. Ezt a következtetést az elsőfokú bíróságnak a törvényszék sem tartotta tévesnek. Nem tett olyan megállapítást, miszerint a vádlott tévedésben lett volna.

[23] A törvényszék álláspontja szerint az elsőfokú bíróság okfejtése a bűncselekmény megállapíthatósága vonatkozásában nem volt helytálló, mivel a Btk. 370. §-ában megfogalmazott lopás tényállási eleme, a jogtalan eltulajdonítási célzat jelen ügyben Terhelt1 vádlott vonatkozásában nem állapítható meg. Rögzítette, hogy sértett1 sértett az akácfa erdő tulajdonjogát megszerezte, azonban álláspontja szerint vádlott és a sértett között olyan elszámolási jogviszony jött létre, ami a büntetőjogon kívül esik.

[24] Jelen ügyben kiindulási alap az, hogy a települési földterület sértett1 sértett tulajdonát képezte. Nem vitásan, a vádlott saját telepítésű akácfákat vágott ki annak ellenére, hogy a földtulajdonos kifejezetten megtiltotta azt.

[25] Mindehhez szorosan kapcsolódik a másodfokú bíróság által is rögzített, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 5:51. §-a, ami szerint a föld tulajdonosa megszerzi mindazoknak a dolognak a tulajdonjogát, amelyek utóbb váltak a föld alkotó részévé, kivéve, ha az valamilyen jogviszony alapján mást illet (másodfokú ítélet [20] bekezdés). Azt is rögzítette a törvényszék, hogy az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett sértett vált a beültetett akácfák tulajdonosává, ezáltal a vádlott részéről a kivágott akácfa idegen dolognak minősül, azonban a jogtalan eltulajdonítási célzat nem állapítható meg (másodfokú ítélet [22] bekezdés).

[26] A másodfokú bíróság által ennek alátámasztására hivatkozott jogesetek (EBH.1999. évi 88., BH.2000. 481. számú jogeset) azonban a sértett által a terhelt saját földterületén telepített növényre vonatkoznak és nem fordítva, azaz más tulajdonát képező földterületre a vádlott által telepített növényre, amely fordított logika alkalmazása jelen ügyben megtévesztő és helytelen jogkövetkeztetést eredményez.

[27] Az ítéltábla az irányadó tényállás alapján a másodfokú bíróságtól eltérő következtetést vont le a vádlott bűnössége vonatkozásában, és nem tartotta elfogadhatónak az ezzel kapcsolatban kifejtett másodfokú érvelést.

[28] Terhelt1 vádlott egyértelműen tisztában volt az ingatlan tulajdonjogával, hiszen maga is erre tett utalásokat, így e tekintetben a védelem tévedésre történő hivatkozása nem

volt elfogadható. Ebből pedig nyilvánvalóan következik az, hogy az általa telepített akácfákat jogszerűen kizárólag csak az ingatlan tulajdonosa, azaz sértettl sértett kifejezett engedélyével vághatta volna ki, mi több, a fák telepítéséhez is a telepítéskori tulajdonos engedélye kellett volna, azonban ennek ellenkezője, vagyis az engedély hiánya volt kétséget kizáró módon megállapítható.

[29] A Btk. 370. § (1) bekezdése szerint, aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopás követ el. A cselekmény alapvető eleme a jogtalan célzat, ami pedig a tulajdonos (sértett) tudának és beleegyezésének hiányát feltételezi, hiszen emiatt válik a megszerzés jogtalanná. Jelen ügyben nemhogy a beleegyezés hiánya, de a tulajdonos kifejezett tiltakozása volt megállapítható.

[30] Eltulajdonítási célzattal más tulajdonát engedély nélkül elvenni nem lehet jogszerű, az mindenképpen jogtalan.

[31] Így a vádlott jogtalan eltulajdonítási célzata megállapítható, az elsőfokú bíróságnak a vádlott bűnösségére vont következtetése a lopás vétsége vonatkozásában okszerű volt, és helyes a cselekmény minősítése is. A másodfokú bíróság ezzel ellentétes következtetése és a terhelt felmentése a lopás vétségének vádja alól téves jogértelmezésen alapult.

[32] Mindezekre tekintettel az ítéltábla a Be. 564. § (1) bekezdésének alkalmazásával – megváltoztatva a másodfokú bíróság ítéletét -, a vádlott bűnösségét kimondta a Btk. 370. § (1) és (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő lopás vétségében, és a Btk. 65. § alapján a vádlottat próbára bocsátotta.

[33] A harmadfokú bíróság a szankció alkalmazásával kapcsolatban irányadó bűnösségi körülményeket illetően a járásbíróság által a kimerítően feltártakra utal, azokkal az ítéltábla teljes mértékben egyetértett.

[34] Az ítéltábla a polgári jogi igényről a Be. 571. § (2) bekezdésének megfelelően határozott, míg a vádlott illetékfizetési kötelezettsége – figyelemmel a Ptk.6:519. §, 6:522. §-ra – az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontján alapul.

Debrecen, 2022. október 10.

Dr. Gömöri Olivér s.k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Péter s.k. előadó bíró, Dr. Bakó József s.k. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 1.Bf.106/2022/6. számú ítélete a harmadfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2022. október 10.

Dr. Gömöri Olivér s.k.

a tanács elnöke